

Чишко Катерина Олександрівна, аспірант Харківського національного
університету внутрішніх справ

ФУНКЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ ТА КВАЛІФІКАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ

Щорічно в Україні вчиняється дуже велика кількість правопорушень: цивільних, кримінальних, адміністративних. Діяльність держави, щодо їх виявлення, припинення та попередження безсумнівно являється одним з напрямків правоохоронної функції держави. Одним з факторів ефективної боротьби з адміністративними правопорушеннями – є правильна адміністративно-правова кваліфікація, без якої здається важким процес вироблення та окреслення будь-яких стратегій, планів, напрямків щодо попередження адміністративних правопорушень. Отже, можна сказати, що в межах втілення правоохоронної функції держави адміністративно-правова кваліфікація відіграє стратегічну роль: зменшення адміністративних правопорушень, позитивно вплине на рівень злочинності, тобто призведе до його зменшення, оскільки в окремих випадках, проступок може стати, тим чинником, який призведе до скоєння злочину.

Адміністративно-правова кваліфікація має власні завдання, що втілюються в її функціях. Переліку яких у науці адміністративного права на сьогодні не закріплено, а питання щодо функціонального аналізу адміністративно-правової кваліфікації чи кваліфікації адміністративного проступку – не вирішено. Тому, маємо намір запропонувати виправлення даного «недоліку» та виділити такі функції адміністративно-правової кваліфікації: онтологічну, соціально-політичну, логічну та психологічну.

Онтологічна функція має місце як під час визначення наявності у вчиненому діянні ознаки, що характеризують склад адміністративного проступку. На основі такого аналізу робиться висновок про те чи є діяння

правопорушенням взагалі, а якщо є, то яким саме (адміністративним, кримінальним і т.д.).

Соціально-політична функція полягає у тому, що діяння особи буде кваліфікуватися за ознакою суспільної шкідливості, тобто саме з позиції тяжкості заподіяної шкоди особі, суспільству та державі.

Психологічна функція. Нами вже не раз підкреслювалось, що процес кваліфікації не що інше як розумовий процес її суб'єкта, який у свою чергу є психологічним.

Логічна функція випливає з того, що сама по собі адміністративно-правова кваліфікація являє собою логічний процес, який здійснюється на основі та за допомогою законів логіки.

Оскільки ми співвідносимо адміністративно-правову кваліфікацію та кваліфікацію адміністративного правопорушення як частину та ціле, то останній категорії разом з вищезазначеними загальними будуть притаманні, ще й індивідуальні функції, серед яких на нашу думку необхідно виділити: гносеологічну, практично-прикладну, конкретизаційну, превентивну та виховну.

Гносеологічна функція втілюється у накопиченні теоретичних навичок щодо кваліфікації адміністративних правопорушень і забезпечує формування відповідної інформаційної бази.

За допомогою практично-прикладної функції здійснюється безпосередньо сам процес кваліфікації адміністративного проступку. У процесі здійснення якого у суб'єкта формуються практичні навички, щодо проведення кваліфікації тих чи інших деліктів, прискорюється її здійснення та підвищується професійний рівень суб'єкта, що її проводить.

Конкретизаційна функція кваліфікації адміністративного делікту проявляється при співставленні скоєного проступку з нормами адміністративно-деліктного законодавства та обранні саме тієї норми права, якій воно відповідає.

Адміністративно-правова кваліфікація має важливе значення у сфері попередження правопорушень, а правильна кваліфікація створює умови для зниження кількості адміністративних правопорушень та проступків. Саме у такому сенсі слід розглядати превентивну функцію кваліфікації адміністративного правопорушення.

Виховна функція кваліфікації адміністративного проступку буде впливати з попередньої функції, оскільки точна кваліфікація діяння та справедливо призначені санкції за нього певною мірою будуть мати вплив на рівень правосвідомості суспільства й сприяти формуванню правової поведінки всередині нього. Виховувати громадян щодо дотримання норм законодавства (зокрема адміністративного) та поваги до закону.

Звичайно, зазначений перелік не претендує стати вичерпним, проте може стати фундаментом для подальшої роботи над зазначеною прогалиною доктрини адміністративного права.